२०७७ सालको विधेयक नं. १

डिलासैनी गाउँपालिकाको आर्थिक विधेयक, २०७७

गाउँ सभामा पेश गरेको मिति :२०७७/०३/१०

डिलासैनी गाउँपालिका

डिलासैनी गाउँपालिका

डिलासैनी गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक, २०७७

प्रस्तावनाः

डिलासैनी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था ागर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम डिलासैनी गाउँपालिकाको गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस ऐनको नाम “डिलासैनी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७७” रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०७७ साल श्रावण १ गते देखि डिलासैनी गाउँपालिका क्षेत्रमा लागु हुनेछ ।

२. **सम्पत्ति करः**गाउँपालिकाका क्षेत्रभित्र अनुसूची (१.१)बमोजिम सम्पत्ति कर/घरजग्गा कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

३. **घर वहाल करः**गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तवरले वहालमा दिएकोमा अनुसूची (१.२) बमोजिम घर जग्गावहाल कर लगाइने र असुल गरिनेछ ।

४.**घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्कः**गाउँपालिकाअ न्तर्गत घरजग्गाको कारोबारमा अनुसूची (१.३) बमोजिम घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिने छ ।

५. **सवारी साधन करः**गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूची (१.४) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

६.**भूमिकर(मालपोत)**:गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (१.५) बमोजिम भूमिकर (मालपोत) लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

७. **मनोरन्जन करः**गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूची (१.६) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

८.**विज्ञापन करः**गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूची (१.७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

डिलासैनी गाउँपालिका

९.**व्यवसाय कर**ःगाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोबारका आधारमा अनुसूची (१.८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१०. **बहाल बिटौरी शुल्क**ःगाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (१.९) मा उल्लेख भए अनुसार हाट बजार वा पसलमा सोही अनुसूचीमा भएको व्यवस्था अनुसार बहाल बिटौरी शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

११.**पार्किंग शुल्क**ःडिलासैनी गाउँपालिकाले उपलब्ध गराएको पार्किंग क्षेत्रमा सवारी साधन पार्किंग गरेबापत अनुसूची (१.१०) बमोजिम शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिने छ ।

११. **जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर**ःगाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले जडिबुटी, कवाडि र जीवजन्तुको व्यवसायिक कारोबार गरेवाफत अनुसूची (१.११) बमोजिमको कर लगाइने र असुलउपर गरिनेछ ।

१२. **प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर**ःगाउँपालिका क्षेत्रभित्रको प्राकृतिक स्रोतको उपयोगमा अनुसूची (१.१२) माउल्लेख भए बमोजिम शुल्क लगाइने र असुलउपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्थाभएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१३. **सेवाशुल्क, दस्तुर**ःगाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूची (१.१३) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराईएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचीमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असुलउपर गरिनेछ ।

१४. **कर/दस्तुर संकलन सम्बन्धि अन्य व्यवस्था**ःगाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने यस ऐनमा उल्लेख भए बाहेकका क्षेत्रहरुमा कर तथा दस्तुर तोक्नु पर्ने भएमा गाउँ कार्यपालिकाको बैठकले निर्णय गरी गाउँसभाबाट अनुमोदन गरी दर बनाई लागु गर्न तथा संकलन र असुलउपर गर्न सक्नेछ । तर, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१४. **कर छुट**ः यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको भर छुट दिईने छैन । तर सेवा शुल्क दस्तुर छुट गर्ने विषयमा संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय कानूनमा व्यवस्था भएमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१५. **कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि**ः यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुने छ ।

अनुसुचि १

सि.नं.	राजस्वको क्षेत्रहरु		प्रस्तावित दर रु			
१	सम्पत्ति कर		मूल्यांकित रकमको ०.२५ प्रतिशत			
२	घर बहाल कर		बहालआय रकमको १०प्रतिशत			
३	घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क		प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन बमोजिम			
४	सवारी साधन कर (टाँगा, रिक्सा, अटो रिक्सा र ई रिक्साको दर्ता र नवीकरणमा वार्षिक शुल्क)		२०००			
५	भूमिकर (मालपोत)	जग्गाको वर्ग	न्यूनतम ५ रोपनीसम्म रु.		थपप्रति रोपनी रु.	
			खेत	पाखो	खेत	पाखो
		अब्बल	२५	२०	६	४।५
		दोयम	२०	१५	५	३।।५
		सीम	१५	१०	४	२।५
		चाहार	१०	५	३	१।५
६	मनोरञ्जन कर	प्रति सांगितिक महोत्सव	प्रदेश आर्थिक ऐन बमोजिम हुने			
		प्रति खेलकुद चर्खा आदि				
७	विज्ञापन कर	प्रति होडिंग बोर्ड	३००			
		गाडीमा गरिने विज्ञापन	१५०			
८	व्यवशाय कर	व्यवशाय दर्ता र नवीकरणमा	वार्षिक पूँजीगत लगानीको १ प्रतिशत			
९	बहाल बिटौरी शुल्क	हाट बजारमा सरकारी जग्गामा पसल राखेमा	२२०			
		गाउँपालिका क्षेत्रमा फेरिमा सामान बेच्नेलाई वार्षिक कर	२०००			
१०	पार्किङ्ग शुल्क	मोटरसाइकल	५०			
		हलुका सवारी साधन	२००			
		बस, ट्रक, ट्रिपर आदि	३००			
		हेभि इक्युपमेन्ट	५००			
११	जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर	गाउँपालिकाबाट घर पालुवा जनावरको निकासीमा	प्रति भैसी राँगा ५०० प्रति खसि बाखा १०० चमेलिया नदीमा माछा मार्ने दर छिमेकीगा.पा. न.पा. सँग समन्वय गरी कार्यपालिकाले निर्णय गरे			

			बमोजिम हुने
		जडिबुटी, खोटो आदि प्रति क्विन्टल निकासीमा	विक्रीमुल्यको ०.५ प्रतिशत
		कवाडि कर प्रति क्विन्टल निकासीमा	२०
१२	प्राकृतिक श्रोत कर		प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन बमोजिम
१३	सेवा, शुल्क, दस्तुर	घर जग्गा नामसारी सिफारिस	२२०
		कृषिपशु समुहदर्ता नविकरण शुल्क	१००
		मोही लगत कट्टा सिफारिस	११०
		घर कायम सिफारिस	१५०
		छात्र बृत्ति सिफारिस	निशूल्क
		विपन्न विद्यार्थी छात्र बृत्ति सिफरिस	निशूल्क
		अपांगता सिफारिस	निशुल्क
		कक्षा ८ को प्रमाणपत्र प्रतिलिपि दस्तुर	१५०
		अस्थायी बसोवास सिफारिस	२००
		स्थायी वसोवास सिफारिस	२००
		नागरिकता सिफारिस	१५०
		नागरिकता र प्रतिलिपि सिफारिस	१५०
		अंगिकृत नागरिकता सिफारिस	१५००
		आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपन्नता प्रमाणित	निशुल्क
		आर्थिक अवस्था वलियो वा सम्पन्नता प्रमाणित	२०००
		विद्युत जडान सिफारिस	१५०
		धारा जडान सिफारिस	१००
		जिवित रहेको सिफारिस	१५०
		दुवै नाम गरेको व्यक्ति एउटै हो भन्ने सिफारिस/ फरक जन्ममिति संशोधन सिफारिस	२००
		जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस	५००

		र प्रमाणित	
		व्यवसाय वन्द सिफारिस	१५०
		व्यवसाय सञ्चालन नभएको सिफारिस	१५०
		व्यापार व्यवसाय नभएको सिफारिस	१५०
		कोट फी मिनाहा सिफारिस	निशुल्क
		नावालक परिचयपत्र सिफारिस	१००
		चौपाया सम्बन्धी सिफारिस	१५०
		गाँउपालिकामा दर्ता वा नविकरण भएका व्यवसाय को सिफारिस	निशुल्क
		उद्योग ठाउँ सरी सिफारिस	१५००
		विद्यालय ठाउँ सरी सिफारिस	८००
		आन्तिरिक बसाइँसराई सिफारिस	१५०
		व्यक्तिगत विवरण सिफारिस	१५०
		जग्गा दर्ता सिफारिस	२५०
		संरक्षक सिफारिस (व्यक्तिगत)	१५०
		संरक्षक सिफारिस (संस्थागत)	२००
		नेपाल सरकारको नाममा बाटो कायम सिफारिस	निशुल्क
		जिवित संगको नाता प्रमाणित	१५०
		मृतक संगको नाता प्रमाणित	१५०
		कोठाखोल्ने कार्य/ रोहवरमा वस्ने कार्य	२००
		निशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिस	निशुल्क
		अन्य कार्यालयको मागअनुसार विवरण खुलाइ पठाउने कार्य	निशुल्क
		संस्था दर्ता वा सिफारिस	३००
		घरबाटो प्रमाणित	२५०

		चार किल्ला प्रमाणित	२५०
		जन्ममिति प्रमाणित	१५०
		विवाह प्रमाणित	२००
		कागज मन्जुरीनामा प्रमाणित	१५०
		हकवाला वा हकदार प्रमाणित	१५०
		अविवाहित प्रमाणित	१५०
		जग्गा रेखाङ्कनको कार्य वा सो कार्यमा रोहवर	२५०
		जग्गाधनी पूर्जा हराएको सिफारिस	२००
		पूर्जामा घर कायम गर्ने सिफारिस	२५०
		अंग्रेजी सिफारिस तथा प्रमाणित	२५०
		मिलापत्र कागज	५००
		रुख कटान सिफारिस	१२००
		उजुरी दर्ता	३००
		जन्मदर्ता	५०
		मृत्यु दर्ता	५०
		वसाई सराई आउने/जाने दर्ता	५०
		पक्का घरको सर्जमिन वापत	निशुल्क
		अन्य सवै प्रयोजनको सर्जमिन वापत	निशुल्क
		अचल सम्पत्ति मूल्याकंन	२५००
		रकम कलम उढाई दिए वापत	५ प्रतिशत
		सम्वन्ध विच्छेद दर्ता	पन्जिकरण सम्बन्धि कानुन बमोजिम
		विवाह दर्ता	५०
		व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रतिलिपि	१००
		उल्लेखित बाहेक अन्य	
		सिफारिस (संस्थागत)	२५०
		सिफारिस (व्यक्तिगत)	१५०
		प्रमाणित (संस्थागत)	३५०

छिन्नमस्ता गाउँपालिका

		प्रमाणित (व्यक्तिगत)	१५०
		संशोधन	२५०
		कागजात प्रिन्टिंग दस्तुर प्रति पृष्ठ	१०
		कागजात फोटोकपी दस्तुर प्रति पृष्ठ	५
		स्वास्थ्य प्रयोगशाला जाँच शुल्क	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयले निर्धारण गरे बमोजिम
		कर्मचारी आवेदन दस्तुर	लोक सेवा आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम
		राजपत्र विक्री शुल्क	राजपत्र सम्बन्धी कार्यविधि बमोजिम हुने
		बोलपत्र बिक्री शुल्क	सार्वजनिक खरीद ऐन २०६३ बमोजिम

डिलासैनी गाँउपालिका

मथि उल्लेखित भएका बाहेक अन्य व्यवसायिक तथा अन्य क्षेत्रहरुमा कर ताथ दस्तुर तोक्नु पर्ने नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको कानुनमा नबाझिने गरी गाउँपालिकाको बैठकले निर्णय गरी गाउँ सभाबाट अनुमोदन गराउने गरी दर बनाई लागू गर्न सकिने छ ।

५. आगामी आर्थिक वर्षका लागि अनुमानित कर तथा गैरकर राजस्व रकम

सि.नं.	राजस्वका क्षेत्रहरु	गत आ.व. को यथार्थ रकम	चालु आ.व. को संशोधित अनुमान	आगामी आर्थिक वर्षको अनुमान	कैफियत
१	सम्पत्ति कर	६००००	६५०००	७५०००	
२	घर बहाल कर	१५०००	२००००	३५०००	
३	घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क	०			
४	सवारी साधन कर(टाँगा, रिक्सा, अटो रिक्सा र ई रिक्साको दर्ता र नविकरणमा वार्षिक शुल्क	०			
५	भुमिकर(मालपोत)	३८००००	४०००००	६५००००	
६	मनोरञ्जन कर	०	२०००	५०००	
७	विज्ञापन कर	०			
८	व्यवसाय कर	५५०००	११००००	१३००००	
९	बहाल बिटौरी शुल्क	०			
१०	पार्किङ शुल्क	१५०००	२००००	२५०००	
११	जीडबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर	०	३००००	३५००००	
१२	प्राकृतिक श्रोत कर	०		२००००	
१३	सेवा शुल्क दस्तुर	३५००००	४०००००	७०००००	
जम्मा		८७५०००	१०४७०००	१६७५०००	